

Адреса для листування: а/с 316, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. Івана Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005.
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-243-38-88. Електронна скринька: epi@mail.lviv.ua. Веб-сайт: <http://epi.org.ua>.

**Прем'єр-міністру України
ШМИГАЛЮ Денису Анатолійовичу**

Кабінет Міністрів України,
вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008

ЗАЯВА

**проти перепідпорядкування МінАПК природоресурсних ЦОВВ, дублювання функцій
Міністерств у аграрній сфері, та за підпорядкування Держгеокадастру Міндовкілля**

Постановою КМУ від 28 грудня 2020 року № 1344 про деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади Кабінет Міністрів України постановив відмінити рішення про реорганізацію Міністерства аграрної політики та продовольства шляхом приєднання до Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства та зобов'язав у місячний строк підготувати і внести Кабінетові Міністрів України проекти положень про відповідні центральні органи виконавчої влади та пропозиції щодо внесення змін до актів, що впливають з цієї постанови.

ЕПЛ стало відомо про підготовку проектів низки постанов КМУ, якими планується затвердити нові положення про ці органи, що потягнуть за собою певну реорганізацію, зокрема, перепідпорядкування Держводагентства та Держлісагентства від Міндовкілля до МінАПК. Така реорганізація суперечить Конституції України та законам України та свідчить про нестворення умов щодо належної охорони довкілля та захисту екологічних прав й розпорощення функцій у сфері управління природними ресурсами.

Екологічні права людини напряму залежать від належної організації управління природними ресурсами. Про це зазначає велика кількість досліджень та існують спеціальні програми на міжнародному рівні, які допомагають країнам впроваджувати верховенство екологічного права¹.

Останні напрацювання стратегічних документів свідчать про те, що Президент України та Кабінет Міністрів України усвідомлюють важливість екологічної безпеки. Так, Указ Президента України №392/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» передбачає розробку Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату. Екологічну безпеку, зокрема безпеку середовища життєдіяльності людини, визначено однією із найвищих пріоритетів. Україна повинна створити умови для підтримання екологічної рівноваги на території України, модернізації комунальної інфраструктури, посилити охорону навколишнього природного середовища, упровадити новітні системи поводження з відходами і скоротити промислові викиди, забезпечити ефективне використання природних ресурсів, захищати ліси і водойми, розвивати заповідний фонд, запобігати виникненню негативних наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та усувати їх. Гарантувати це можливо лише шляхом підсилення ролі Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України як

¹ <https://www.unenvironment.org/explore-topics/environmental-rights-and-governance/what-we-do/advancing-environmental-rights>

центрального органу виконавчої влади, що формує політику природокористування та охорони довкілля.

Неможливо буде забезпечити екологічно орієнтований розвиток агропромислового комплексу та стратегічну продовольчу безпеку у разі перепідпорядкування Міністерству аграрної політики та продовольства України функцій щодо формування та реалізацію політики у водній, земельній та лісовій сферах.

Крім того, озвучена реформа створить два ЦОБВ, у компетенцію яких буде входити регулювання відносин у сільськогосподарській сфері, що суперечить повноваженням КМУ, визначеними Конституцією України. Також поставлена мета – безпека харчових продуктів та екологізація землекористування, без активних дій саме із боку Міндовкілля, не має шансів відбутися, що свідчить про важливість перепідпорядкування Держгеокадастру України цьому органу. Крім цього, для ефективного збереження лісових та водних ресурсів важливо, щоб координація реалізації земельної політики здійснювалась Держгеокадастром через Міндовкілля.

Вода для всіх, а не лише для аграріїв.

Водний кодекс України визначає, що водні ресурси забезпечують існування людей, тваринного і рослинного світу, і є обмеженими та уразливими природними об'єктами. Враховуючи міжнародні зобов'язання щодо впровадження басейного принципу управління водними ресурсами України, який має на меті збалансувати інтереси всіх, хто потребує доступ до води, та враховуючи те, що відповідальним за реалізацію цього завдання є Міндовкілля та Держводагенство, перепідпорядкування Держводагенства МінАПК поставить під загрозу завершення реформ у сфері водних ресурсів.

Саме підпорядкування Держводагенства Міндовкіллю дозволило розробити та впровадити положення Водної рамкової директиви у національне законодавство України, зокрема, організувати моніторинг вод та розробку планів управління басейнами рік.

Водні біоресурси – частина природних екосистем.

Рибне господарство має розвиватися шляхом, що не тільки задовольняє економічні інтереси, а й забезпечує раціональне використання та відтворення водних біоресурсів, пом'якшення впливу на біологічне різноманіття риб, забезпечення харчової безпеки для наступних поколінь. Біля 30% морських водних біоресурсів світу знаходяться у стані перелову, а рибний промисел України щороку зменшує вилови, в першу чергу через відсутність екосистемних підходів у рибальстві. Підтримання екологічної рівноваги є обов'язком держави згідно Конституції України, а управління водними біоресурсами в першу чергу з господарчої точки зору не відповідає сучасним потребам, нехтуючи екосистемними пріоритетами. Тому збереження функцій з формування та реалізації політики у сфері рибальства за Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів, і передача відповідних функцій у сфері аквакультури до Міністерства аграрної політики та продовольства України забезпечить умови для підтримки екологічної рівноваги відповідно до Конституції України.

Ліс – це в першу чергу природна екосистема, а вже потім – ресурс.

Згідно з Лісовим кодексом України, ліс визначається в першу чергу як «тип природних комплексів (екосистема)». Ліси України є її національним багатством і за своїм призначенням та місцерозташуванням виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції та є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах. Отже, перепідпорядкування Держлісагенства МінАПК засвідчить про грубе порушення екологічних прав громадян.

Крім цього, саме відновлене Міндовкілля, маючи в підпорядкуванні ДАЛРУ, розробило проєкт Державної стратегії управління лісами України² до 2035 року, який є першим документом державного планування, що визначає напрямки розвитку лісової галузі України на такий тривалий термін і з урахуванням принципів збалансованого розвитку, зокрема збереження біорізноманіття, пом'якшення зміни клімату та адаптації до її наслідків. Зараз вже триває³ процедура СЕО для цієї Стратегії і зміна підпорядкування ДАЛРУ серйозно затримає, якщо взагалі не зупинить, затвердження Лісової стратегії.

Також було розпочато комплексну системну реформу лісової галузі, ключовим завданням якої є розподіл повноважень Держлісагентства із залишенням за ним виключно функції з реалізації політики у сфері лісового господарства, без господарської складової, якою буде займатись окремий державний орган. Це допоможе зруйнувати численні корупційні схеми, які існують нині в лісовій галузі, та забезпечити водночас і ефективне використання лісових ресурсів, і їхнє збереження, відтворення та примноження.

Земля – національне багатство, яке слід зберігати

Згідно з Конституцією України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Використання землі не може завдавати шкоди правам і свободам громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі. Також земля – це територіальна основа розвитку та існування людей, тваринного і рослинного світу, яка є обмеженими ресурсом, і який важко відновлювальним. Тому підпорядкування Держгеокадастру МінАПК є недопустимим і недоцільним з точки зору збереження та невиснажливого використання земельних ресурсів. Його слід підпорядкувати Міндовкіллю, щоб забезпечити максимально цілісне та ефективне формування і реалізацію державної політики в сфері управління, використання та відтворення всіх природних ресурсів.

Враховуючи вищенаведене, вимагаємо:

1. Залишити у віданні Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів формування та реалізацію державної політики у сферах: лісового та мисливського господарства, водного господарства, використання та відтворення водних біоресурсів.

2. Перепідпорядкувати до сфери управління Міндовкілля Державну службу з питань геодезії, картографії та кадастру, із подальшою реалізацією політики щодо управління земельними ресурсами через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів.

3. Передати функції сільського господарства від Міністерства розвитку, економіки, торгівлі та сільського господарства до Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Відповідь на звернення просимо надіслати у 5-денний термін, згідно національного законодавства, на адресу 79000, м. Львів. а/с 316 та на електронну пошту office@epl.org.ua.

**З повагою,
виконавчий директор
МБО «Екологія-Право-Людина»**

Олена Кравченко

Під текстом цієї Заяви підписались такі організації та фізичні особи:

Голова ГО «Українська природоохоронна група»

Олексій Василюк

Виконавчий директор ГО «Центр екологічних ініціатив “Екодія”»

Наталія Гозак

² <https://mepr.gov.ua/news/36109.html>

³ <https://mepr.gov.ua/news/36526.html>

До підписантів Заяви № 19 від 26.01.2021 р.:

Дмитро Скрильніков, ГО «Бюро екологічних розслідувань»,
ГС «WWF Україна»,
Олександр Спрягайло, ГО «Екосоціум»,
Ростислав Романишин ГО «Збережемо нашу планету»,
Павло Данильчук, ГО «Волинська Фундація»,
ГО «Вільні люди Волинь»,
Сергій Підмогильний, ПІ «Зелені шляхи України»,
Андрій Тупіков, SCGIS Ukraine
Нікішова Марія, Берьозкіна Олена, ГО «Слобожанці за краще життя»
ГО «Насіннева скарбниця»,
Олександр Коваль, ГО «Зелена генерація»,
Наталія Бігун Актив Руху Голосіївський парк HELP
ХОГО «Регіональна рада підприємців»
Галина Проців, ГО «Екологічний клуб "Край"»
Олексій Бурковський, ГО «Всеукраїнська екологічна ліга»
Ольга Паржицька, Максим Стравинський, ГО «Екопарк Осокорки»,
ГО ВЕА «Зелений світ» м. Вознесенська Миколаївської області Сергій Колесніков,
Павловський Денис, ГО «Агенція з хімічної безпеки»
Alexandr Fil
ГО «Скарби Тясминського краю»
ГО «Центр стратегії сталого розвитку»
Микола Ключко
Ініціативна група «Free Svydovets»,
Гідроекологічне товариство України,
Сергій Афанасьєв, президент ГТУ, чл.кор. НАНУ, проф., д.б.н.
Молодіжна громадсько екологічна організація «Наш дім -Манява»
ГО «Дунайсько-Карпатська програма»
Професор Національного авіаційного університету, д.т.н. Гаєв Є.О.
ВГО Громада Рибалок України - Fishermen Community of Ukraine, президент А.В. Неліпа
ГО «Центр міжнародного співробітництва і впровадження проектів»
ГО «Зелений рух» Миколаївщини, голова Олександр Малицький,
Миколаївська обласна екологічна газета «Будьмо!»
Звенислава Мамчур, зав.каф. екології, депутат Львівської обласної ради 8 скликання
Peli can live - БО "БФ «Пелі кен лів»"
Громадська ініціатива «Екологія в Броварах»,
Ірина Вихристюк, в.о.директора НПП «Тузлівські лимани»,
ГО «SaveDnipro»
Воловик Дмитро, в. о. директора Приазовського НПП,
Валерій Гузей